

Klein-Fingela, een uitgestrekt, waest, onbebouwd
 veld, waarop geen ander gebouw stond dan de
 kleine, eenvoudige kerk, waaromheen een 13 of 14 ouden-
 wagens, met hunne tenten, geschaard stonden. Kort
 na onze aankomst draagden er nog enkele kerk-
 gangers op. Vroeg bereidden wij ons middagmaal,
 waarin de kerkgangers ons trouw hielpen, de een
 bracht ons kokend water, de ander vleesch, wien
 en ander brood en boerenbeskuit. Met onze eigen
 medegebrachte provisie hadden we dus spoedig
 den maaltijd gereed en na de namen te hebben
 opgeteekend der aangegeven doopelingen, waarin
 de Faure, als een trouwe huisvrouw, behulpzaam
 was en de aanneming van enkele ledematen,
 begaven we ons tenzamen naar de kerk, waar
 Faure predikte over 1 Petr. 5 vs 17. Dit hier had
 een herhaling plaats van die elegante manier
 van verlichting met kaarsen op "bosjes" gestoken.
 Niet minder vreemd was mij de schare van Schreuners
 en veelvuldig aanwezige kinderen, die de moeders, bij
 gebrek aan betrouwbare jong, verplicht waren met
 zich te nemen naar de kerk. Na afloop van den
 dienst keerden we naar onze wagen terug, terwijl
 de kerk werd opgeruimd en tot slaapplek voor

Verscheidene kerkgezangen, o. a. tot Mr. Nandi, werd in-
 gericht. De scherpe nachtlucht deed me tevens in de
 wegen knipen en den volgenden morgen, bij het opstaan,
 waren we niet weinig verbaasd de grond witgeijpe
 te zien. de dienst was al vroeg besteld, om 7 uur
 's morgens. Hans sprak over Psalm 23. Om 11 uur
 waren wij weer tot de afreis gereed, op laatste
 oogenblik werd ons nog met groote melk hante-
 lijkeheid melk en honing voor de reis gebracht.
 Wij doorseden een zeer interessante landschap,
 duidelijk zagen wij het Drakengebergte, met zijne
 loit besneeuwde toppen, zich tegen den helderblauen
 horizon verheffen. Reeds bij de Fugela-kerkplaats
 hadden wij al den tijd het oog op dien prachtige
 bergketen gericht gehad en nu, die zoo veel meer
 in onze nabijheid was, deed het my werkelijk leed
 dat de tijd niet toeliet het Drakengebergte van naby
 te zien en den prachtige 1000 ^{voet} hoogten watermaal te
 bewonderen, die zich van een oeren berg afstond.
 Men verhaalde ons, dat wij de plaats in 3 uur tijds te
 paard konden bereiken en een groot deel van den berg zonder
 moeite konden bestijgen - maar..... de tijd ontbrak!
 Het Drakengebergte is bovendien zeer interessant voor elken
 reiziger in dit gedeelte van Zuid-Afrika al zijnde de

verblijfplaats van een groote menigte Boshjemenen en
 van talrijke honden roofdieren. Leeuwen, Lijgers, buffels,
 Hippopotamussen, elanden vindt men hier nog in menigte
 vooral aan de andere zijde van het gebergte. Wy waren
 nu ook slechts op korten afstand van het land van
 Mooshesh, den bekenden, vijandelijken Bassouls-Koning,
 de Stam der Bassoulas was nog kort geleden in strijd met
 het Engelsche Gouvernement. Wij trokken de Merik-Spina
 en de klein-Tugela over, deze beide rivieren zijn in
 den zomersijd veelal vol, doch waren nu vrij laag.
 Wij reden al den tijd door uitgestrekte grasvelden,
 op vele plaatsen stond het gras 2½ tot 3 ellen hoog!
 Het was vaak moeilyk er, zelf te paard door de kornen,
 dit hoog opgemaassen gras noemt men hier Fambueki
gras, daar het dikwijls vrij diepe holen in den grond
 bedekt, gaat het rijden er door heen met gevaar gepaard
 die diepe holen worden veelal door het loogenaemd
 aardvorken gegraven en menig paard stuitte er veel
 voorzichtig en langzaam reden we dus voort, we zagen
 veel wild, o. a. een groot soort bokken hier algemeen
hardebeesten genaemd, bruinachtig van kleur en met
 mooie groot korens. By een paa haeren, die we aan
 de beekplaats hadden ontmoet, legden we onzen
 korten bezochten af en weeder overal met de groosse

hartelijkheid ontvangen. Het weder was dien gansen
 dag verrukkelijk, de lucht warm, zonder drukken
 te zijn en de lange rit, die tot laat in de avond maakt
 duurt daar wij Kaal Spruit, een uitspanplaats bij Blaauw
 Meas voor den nacht dwerschen te bereiken, had niets
 ontlooiings noech vermoedend. De avond begon te dalen,
 saen we nog verscheidene wren rijders in 't voois-
 zicht hadden, we bereikten een kaffestreek en daer
 en weinig hoop was om in 't vlakke veld bij de
 uitspanplaats hout te vinden. beproefden we een
 soort wilhandel met de kaffers aan te gaan, wij
 boden hen eenig rauw vleesch aan en zij gaven ons
 daar wat brandhout voor. De meer blond hoogen
 helder aan den hemel, haer zacht en liefelijk licht
 kroep een onbeschrijfelyk schoone tint over het
 geheele vlakke landschap, dat voor ons lag, wij reden
 langs verscheidene licken bezaaid met Jurtsch
 koren en milies, waar onre paarden zich wat tijd
 tot tijd even aan vergastten. Het was een diep be-
 sooverende, rustig avonden die lange jaren niet
 uit het geheugen kunnen wassen! we waren den
 wagen ten goed eind vooruit en spraken over het diep
 beaer vaderland en de geliefden, die we er hadden
 achtergelaten, wie harlen leefden in het verleden!

Welke mijn aandacht trok, was de gedurige af-
 wisseling van temperatuur, op de ene plaats was het
 koud en geur, terwijl, weinige Schreden verder, het ons
 was als omringde ons aan alle zijden een warme,
 ziele dampkring, nu en dan was het ons als laag
 de hitte uit den grond op, enkele Schreden verder
 trof ons weder de koude, scherpe lucht en op deze wijze
 hield het voor een geruisamen tijd aan, zonder dat we
 de begeleiding hier toe konden ons deden. Aan de
 uitspanningsplaats gekomen vonden wij er nog een
 tweeden wagen. Wij maakten dus van ien vuur
 gebruik, legden er de mat neder, daarop het Indische
 karpetsje en schaarden ons nu om het helder op-
 flikkerend vuur, dat, in deren kouden nacht (het
 was ongeveer half tien!) een recht aangename hitte
 gaf. De koffy was spoedig gereed, ons goede en
 vriendelijke reisgenoot, Ouderling Kaudi, bijvoerde
 zich om mij ten gevalle een worst en een biefstuk
 aan het spit over het vuur te braden, daar toe ver-
 waandigde hij, tot spit, een stok met een scheep-
 punt - met verbazing zag ik toe, nooit op die manier
 hebben di zijn braden! Gaende weg werd het half
 elf, dus tijd om te gaan rusten, wij begaven ons in
 de wagen en de Hr. Kaudi wikkelde zich in een' wollen

reis daten, bij het zeildoek der tent onder den wagen
 en vond aldaar, onder ons equipage, een vrij goed nacht-
 verblijf. Hy ontkende des volgenden morgen echter niet
 dat het hond geweest was. Gelukkig waren onze twee
 trouwe reisgezellen, de paarden, hem gereelschap
 komen houden! Wie zij hadden de warmte onder den
 wagen opgezocht en toen onze vriend Naudi, in den
 vroege morgen ontwaakte, zag hy naast zich, aan
 elke zijde, een paard liggen. Toen we onze wagen
 open maakten vonden wy het ontbijt, dank zij
 de heer Naudi, reed gereed. In den nacht hadden we
 weinig geslapen, door een venhoudend woest kaffer-
 geschreeuw. men schees in een naburige kaffer kraal
 te hebben gevonden en het scheen er recht vrolijk en luid-
 ruchtig te zijn toegegaan. Toen de kaffer, die onze vriend
 was, Mr. Naudi in de vroege reed zoo dunkt bezig zag om
 allen voor het ontbijt gereed te maken, terwijl wij
 beiden, Gertrude, Nancy en het kind maar rustig
 in den wagen bleven, vroeg hij op geheimzinnigen toon
 aan onze onderling "wie of soek wel die groote baas in
 den wagen was, die drie vrouwen had? en of Mr. Naudi
 dan in 't geheel geen vrouw had?" Zoo als bekend is bestet
 nog steeds de veelwijverij bij de kaffers en naar mate een
 kaffer opperkroon rijker en aannemlijker is, heeft hij ook

meer vrouwen. Vrouwen toch zijn by de kafferslamme
 een artikel van Koophandel! Montent d'uur ver-
 trokken we, Faure en ik, zoo als gewoonlijk, te paard.
 De grond kraakte van den nachtvorst en was geheel
 wit gerijpt. Tegen 10 uur stond ik mijn paard aan
 de bruide af, die nu met Faure vooruit reed naar Gerrit
 Scheepers, bij wien we ook in het begin onzer Eeue en
 nachts waren gebleven. Wy trokken de Boschmans-
 rivier over, de hooge, ongelijke klipbanken op den bodem
 deden den wagen weesselijk stooten en schokken en
 ik was niet weinig blijde toen we, niet ver van
 Scheepers' woonhuis, konden uitspannen. Ge-
 daachtig aan den aldaar heerscheden kinkhoest
 wilde ik lieft op een kleinen afstand blijven.
 Toen de wagen stilstond, kwam Faure ons te gemaet
 met Scheepers en zijn schoonzoon, Dobskuijzen, wien
 ouders en broeders door Dingaan, bij Blauwkrans
 waren vermoord geworden. Ik gevaeld me veel
 Mivel en Muesenbaeid en Lou lieft in den wagen zijn
 gebleven, maar Faure drong er too op aan, dat ik in
 Scheepers' woning het middagmaal gebruikte.
 En, dat er niet anders op zat dan we te gemen en
 het kind met Nancy in den wagen te laten.
 Een onverwagene verrassing wachtte ons, onze kaffer

M

leider weigende verder te gaan, wij hadden erop gerekend
 by Scheepers versche ossen en een anderen leider te zullen
 bekomen, doch werden hierin teleurgesteld; de
 leider beweerde, dat hij Tijns Meesters ossen op den
 bepaalden tijd moest terugbrengen en wilde geen stap
 verder gaan. Guede raad was duur. wij moesten voort
 naar op den volgenden zondag kerk was bepaald op
 Boschfontein, de plaats van G. Naudi en om die tijd
 te bereiken, moesten we met allen spoed voortreken,
 nog dienzelfden avond hoorden we aan Mooi-Rivier uit
 te spannen. Scheepers en Oosthuysen redeneerden een
 poos met onzen kaffer-leider in Tijns eigene taal en kreeg
 eindelijk gedaan, dat hij, schoon met weergin, beloofde
 nog een eind weeg mede te gaan. We verstonden we het
 gesprek niet, duidelyk zagen we dat hunne woorden indert
 op de kaffer maakten en hij bevestigd werd. Later vertelt
 ons Oosthuysen, dat hij een den leider had gezien dat Jans
 le. machty Opperhoofd der Blanken was, voor Gouverneur
 wrentziken op reis en dat, althij verder weigerachtig
 bleef, hij hem zeker van de Politie zou overgeven, en dacht
 doen straffen. Tuy bleven slechts korten tijd by Scheepers
 en vertrokken ten 3 ure, we beproefde te paard te rijden
 maar vielden me zo's ziek en had zo's zware hoofdpijn
 welke beweging me schier te veel was. wy poogden

den wagen in te halen, waer toe ongelukkig veel
 rijden noodig was. Het duurde lang en we diens
 in 't gezicht kregen. De avond begon te vallen, de
 weg was slecht en ongebreed, op vele plaatsen
 haesten we moerssen door en modden kuilen
 of telkens groote omwegen maken om die te
 vermijden. Het was heel geheel donker en ik kon
 letterlijk niet meer, toen we eindelijk onze weg
 inhielden. Graue wenschte toen te stand uit te
 spannen, welende hoe noodig rust voor me was, die
 jlen beviel Mr. Naudi in 't geheel niet, maar hij
 moest er zich in schikken. Ik had me te stand
 in de wagen op de matras neergelopen en was al
 een beetje door den slaap versuipd, toen Frau
 mij mijn Souper bracht, een sneetje brood en
 een stukje koud kip. Toen als den vorigen dag
 spreide Mr. Naudi zich een leger onder den wagen
 met de belofte dat hij ons heel vroeg in den
 morgen welken zou, daer we met het aanbeken
 van den dag noodzakelyk moesten afsieren. Vreemde
 dat onze kafferleiden wellicht 's nachts mocht wegloopen,
 gaven we hem een goed avondeten, om hem gunstige
 stemmen, waarna Mr. Naudi hem nog beluigde dat, als
 hij het mocht wagen weg te loopen, een duchtige straf hem

wachtte, maar, jamel, reeds vroeg in den morgenstond,
 laen het nog schemerde, wekte ons de Elr. Naudi met het
 bericht dat de vogel gevlagen was! In den nacht had hij
 zich uit de vaesen gemaakt, de osse Tjins Meesters, den
 Aan den wagen waren vastgebonden, en ^{hij} niet zonder
 geraas kon losmaken, gelukkig ockelaten de drie
 paarden, die we 's nachts altijd los lieven loopen, een
 gezien die dieren zich nooit verwijden (soms
 worden te geknischalend) Monden dicht bij den
 wagen. Welk Mond ons nu te doen? Hij waren werkelijk
 in groote verlegenheid, de osse waren den Elr. Naudi
 vreemd, de weg was hem onbekend en daarbij zoo on-
 gebaand, zoo vol kalen en gaten, dat omme ^{bedenking}
 er berwaan in zag de zorg over den wagen geheel
 op zich te nemen en zonder leiden voort te gaan. De
 Meest was bezwaakt en 't ging dus ook niet de osse
 aan zich zelven over te laten. Er werd besloten dat we
 heel langzaam en voorzichtig zouden voorttrekken en
 Flame eenige schreden vooruit zou eizen naar een
 plaats waar we tensen opgeslagen lagen om, zoo
 mogelijk aldaar hulp te krijgen. Die tensen behoorden an
 den Engelschman, die oppichter was over eenige weg,
 toetkens bezig om den weg naar Boshjassens River
 te herstellen, hij had verscheidene Kaffers in dienst

Van Dijk

In Hond er ons gewillig een tot leider af. Toen dit in orde
 was, klom ik uit den Wagen om Fame te paard te
 bezorgen. Terwijl hij mijn paard opzadeld, reed de
 Wagen langzaam voort, we hadden dien heel spoorloos
 ingehaald, toen Fame my terstond deed opmerken
 dat noch vóór, noch achter, nog besijden den Wagen
 iets haegenaamd van den leider te bespeuren was. We
 wilden juist Mr. Nandi loeraepen "of de leider vóór op
 de Wagen is hij bij hem zat?". Toen deze het hoofd om-
 wendde en ons vroeg "of wij ook iets van den leider achter
 den Wagen, hadden gezien?". Wegens de Scheepse Koude
 was de Wagen aan de achterzijde nog geheel gesloten.
 Zoo was dus nu kaffer Mr. 2 insgelijks verdwenen!
 hoe hij ontsnapt was, bleef voor ons een raadsel,
 op kosten afstand hadden wij den Wagen gevolgt, zoud-
 iets te bemerken. Wellicht beviel hem de koude Achten-
 wandeling niet en ^{vertoog} verborg hij zich ergens in 't hooge
 gras, ¹⁰⁰ dat we hem voortbij waren gereden zonder iets
 van hem te bespeuren. Zoo goed mogelijk moesten we
 ons ~~nu~~ nu zonder leider behelpen. Wy reden dus
 op verzoek van Mr. Nandi, voort naar Mooi-Rivier
 van waar we ~~na~~ na een kort verstoppen, alle manen
 zonder daen om een bekwaame leider te vinden en naar
 den Wagen te sturen. Daar juist bij Mooi-Rivier, eerst

de wagen langs een moeilyk steil bergpad moest afjagen.
 Het was zóó koud, dat mijne handen als verkleumd
 waren en ik moede had de teugels vast te houden,
 en toch had ik mij in een warmen mantel gehuld en
 een boe, op den koop toe, omgeslagen. Zulk koud, geue
 weer, zeff in 't vroege morgenuur, had ik in Natal
 niet verwacht! Zeff heb ik twee paar handschoenen
 over elkaar aan! De scherpe wind woei krachtig, de
 lucht was beneveld en het duurde lang eer de zon zich
 door de dikke, donkere wolken heen een weg kon banen.
 Kortheidshalve hagen wij een ons onbekend voespad om lang
 den berg afklimmende, de Mooi-Rivier te bereiken, die in
 duizendvoudige kronkelingen, stil en lieflijk aan onzen
 voet, door de vallei vloeide, niet ongelijk aan een Zilveren
 slang, die zich door het donkergroene gras en weg baant.
 Jammer dat wij dit zeer bekoorlijk deel der kolonie in
 zóó grooten spoed moesten doorbreken. 't Was lieverde wees
 het voespad zóó steil, nauw en ongebaand, dat wij verpligt
 waren af te klimmen en de paarden aan den teugel te
 leiden. We bereikten de rivier, die door de laatste roepen
 wij geswollen was, doch kwamen gelukkig en ongespreeg
 den de overzijde. Daer vonden wij eene kleine herberg door
 de Engelschman gehouden en weldra zaten we by een
 helder, knappend vuurje den wagen af te wachten.

Collection Number: A36

Collection Name: Marianne (Alewijn) FAURE, Travel notes, 1853

PUBLISHER:

Publisher: Historical Papers Research Archive

Location: Johannesburg

©2015

LEGAL NOTICES:

Copyright Notice: All materials on the Historical Papers website are protected by South African copyright law and may not be reproduced, distributed, transmitted, displayed, or otherwise published in any format, without the prior written permission of the copyright owner.

Disclaimer and Terms of Use: Provided that you maintain all copyright and other notices contained therein, you may download material (one machine readable copy and one print copy per page) for your personal and/or educational non-commercial use only.